

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
Jurišićeva 13
HR-10 000 ZAGREB

VIPnet d.o.o.
pp 470, HR - 10 002 Zagreb
Vrtni put 1
HR – 10 000 Zagreb

Tel +385 1 46 91 091
Fax +385 1 46 91 099
E-mail office@vipnet.hr
www.vipnet.hr

MB: 1402633
Žiro: 484008-1100341353

Zagreb, 16. veljače 2010. godine

PREDMET: **Prijedlog odluke kojom se HT-u određuje iznos "postotka x" za izračun veleprodajne cijene bitstream pristupa
- javna rasprava**

Poštovani,

VIPnet d.o.o. (u nastavku Vipnet) kao operator javne pokretne i nepokretne komunikacijske mreže pozdravlja inicijativu pokretanja javne rasprave na temu „Prijedlog odluke kojom se HT-u određuje iznos "postotka x" za izračun veleprodajne cijene bitstream pristupa“ (dalje u tekstu: Odluka), a naše komentare dajemo u nastavku:

Vipnet podržava inicijative i pristup Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje u tekstu: Agencija) u smislu regulacije usluga koje se temelje na veleprodajnom širokopojasnom pristupu, međutim smatramo da je zbog kompleksnosti usluge i međusobnih odnosa pružatelja i korisnika tih veleprodajnih usluga, potrebno sagledati još neke elemente koji su po mišljenju Vipneta presudni za stvarni uspjeh i provedivost regulatorne mjere.

Trajanje postupka - početak primjene cijena

Vipnet izražava nezadovoljstvo dugotrajnošću ovog postupka jer je od roka za objavu mjerodavne Standardne ponude HT - Hrvatskih telekomunikacija d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa (dalje u tekstu: Standardna ponuda) u skladu s Odlukom Vijeća HAKOM-a od 17. srpnja 2009. godine, Klasa: 344-01/09-01/1079, Ur.broj: 376-11-09-01, proteklo više od 4 mjeseca, a za pretpostaviti je da se konačna odluka u ovom postupku neće donijeti prije 1. ožujka 2010.

Smatramo da je takva odgoda primjene regulatornih obveza i uvjeta, odnosno, cijena predmetne usluge od 5 mjeseci neprihvatljiva i da je negativno utjecala na razvoj tržišnog natjecanja na ovom dijelu tržišta elektroničkih komunikacija.

Vipnet predlaže da se u budućim postupcima prvenstveno vodi računa o zaštiti potencijalnih davatelja usluga, tj. korisnika reguliranih veleprodajnih proizvoda, na način da im se omogući izvjesnost poslovnog planiranja kroz kraće trajanje postupaka pred Agencijom.

Struktura modela

Predloženi model reguliranih cijena temelji se na postojećim maloprodajnim paketima HT-a koji su prvenstveno određeni brzinom pristupne veze u oba smjera, a ograničeni su volumenom prenesenih podataka.

Iako su metodom linearne ekstrapolacije određeni i drugi „paketi“ izvan postojećih, smatramo da je model pružanja usluge od strane alternativnog operatora zbog predloženog modela naplate, realno sveden na replikaciju (preprodaju) postojećih tarifnih modela HT-a, odnosno da predloženi model naplate nije dovoljno fleksibilan za davatelje usluga koji bi željeli u većoj mjeri izmijeniti parametre svojih maloprodajnih paketa u odnosu na tarifne pakete HT-a.

Stoga smatramo potrebnim da se u cilju osiguravanja stvarnih alternativnih ponuda i rješenja što prije započne raditi u smjeru stvaranju preduvjeta koji bi osigurali naprednije mogućnosti i modele formiranja maloprodajnih usluga na strani alternativnih operatora, a na temelju vеleprodajnih usluga širokopojasnog pristupa.

Izmјena maloprodajnih paketa HT-a

U slučaju da HT provede izmjenu elemenata matrice naplate koja je predložena od strane Agencije Rješenjem od 29. prosinca 2009. godine (bilo promjena maloprodajnih cijena, uvođenje promotivnih akcija, bilo promjena brzina ili volumena prometa), postavlja se pitanje kako će se određivati nove vеleprodajne cijene i da li će se na takve promijenjene cijene i tarifne pakete odnosu na postojeću matricu tarifnih paketa i pripadajućih cijena, također primjenjivati kriterij smanjenja za 49%.

Također, postavlja se pitanje kako će se u konkretnim slučajevima mijenjati i/ili osvježavati sadržaj Standardne ponude kako bi se ista prilagodila novim elementima maloprodajne ponude HT-a.

Vipnet predlaže da Agencija osigura da se bilo kakve promjene maloprodajnih paketa HT-a na kojima se bazira Standardna ponuda, uvrštavaju u Standardnu ponudu 45 dana prije njihove primjene, uz obavijest operatorima korisnicima Standardne ponude, kako bi se operatorima korisnicima Standardne ponude omogućio primjereni rok za reakciju na promjene ponuda HT-a.

Konačan oblik cjenika u Standardnoj ponudi

S obzirom na tablicu iz članka 2. Rješenja Agencije od 29. prosinca 2009. godine, zatim prijedlog Odluke koja je predmet ove javne rasprave i konačno tablicu na strani 32. važeće Standardne ponude, potrebno je provesti usklađivanje istih odredbi kako bi se jednoznačno definirale sve cijene koje se primjenjuju.

Na primjer, u postojećoj Standardnoj ponudi određena je cijena za dodatni promet, a s obzirom na prijedlog Agencije također bi se moglo desiti da se ostvaruje dodatni promet, međutim za isti nije određen model naplate što bi moglo dovesti do toga da se eventualno od strane HT-a provodi ograničavanje prometa nakon što se potroši predviđeni volumen u tom tarifnom paketu, ili da se korisnik privremeno tretira kao da koristi tarifni paket s višom razinom volumena prometa.

U danom trenutku je također neizvjesno kako će se tretirati ostale naknade koje je u svojoj Standardnoj ponudi definirao HT (aktivacije, preseljenja, prijava kvara), i koliko je opravdano da se naknada mijenja ovisno o postojećim ili novim korisnicima i slično.

Naknada za nacionalni pristup

Budući da u danom trenutku ostaje nejasno kako će se regulirati, posebno izdvajamo predloženu ovisnost naknade za pristup na temelju ADSL tehnologije, o tome kakav je pristup na PoP HT-a ostvario davatelj usluge (regionalni ili nacionalni).

Vipnet smatra da je potrebno onemogućiti da HT u slučaju nacionalnog pristupa, za korisnike koji se nalaze u regionalnom području u kojem je ostvaren nacionalni pristup naplaćuje naknadu za nacionalni pristup. Drugim riječima, u slučaju nacionalnog pristupa, cijena nacionalnog pristupa treba se primjenjivati samo na korisnike koji se nalaze izvan regionalnog područja u kojem je ostvaren nacionalni pristup, dok se za korisnike koji se nalaze u regionalnom području u kojem je ostvaren nacionalni pristup, treba primjenjivati cijena regionalnog pristupa.

Druga povezana pitanja iz Standardne ponude

Iako formalno nije predmet ove javne rasprave, željeli bi smo iskoristiti priliku prokomentirati i druge elemente standardne ponude širokopojasnog pristupa, kako bi se što prije ostvarili uvjeti za komercijalno pružanje usluga od strane alternativnih operatora.

Pristup na Ethernet i DSLAM razini

Vipnet izražava bojazan da se u eventualnim postupcima pred Agencijom koji bi mogli slijediti, vezano za npr. reguliranje cijena usluga za pristupe na Ethernet i DSLAM razini temeljem bakrene parice, koje je ponude na zahtjev zainteresirane strane HT obvezan ugraditi u Standardnu ponudu u roku 90 dana, može dogoditi još veće kašnjenje koje će bitno utjecati na dostupnost usluga koje nude alternativni operatori širokopojasnog pristupa.

Smatramo da je potrebno i s obzirom na navode iz obrazloženja Odluke osigurati da se prilikom definiranja cijena za pristupe na višim hijerarhijskim razinama mreže, u obzir uzima struktura naplatnog modela, odnosno cijena koje će biti definirane za pristup na IP razini, na način da cijene za pristup na Ethernet i DSLAM razini ne mogu biti više od cijena za pristup na IP razini.

Smatramo da bi promptno definiranje cijena usluga za ADSL pristup na Ethernet razini, znatno ubrzalo razvoj tržišta i konkurentnosti na istome, s obzirom da je pristup za VoIP i IPTV trenutno dostupan isključivo na Ethernet razini.

Regionalni/nacionalni pristup

Vipnet smatra da je u Standardnoj ponudi potrebno jasnije definirati da (li) je regionalni pristup moguće ostvariti u najmanje jednoj pristupnoj točki, a da se za nacionalni pristup koristi samo jedna od regionalnih pristupnih točaka.

VoIP pristup na IP razini na regionalnim/nacionalnim PoP-ovima

U Standardnoj ponudi određeno je da se pristup za VoIP i IPTV virtualne kanal ostvaruje isključivo na Ethernet preklopcima HT-a na 14 pristupnih područja, dok se za ADSL, pristup ostvaruje na IP razini na 4 regionalna/nacionalna pristupna PoP-a.

Vipnet smatra da nije dovoljno jasno zašto je HT uvjetovao da se pristup za virtualni kanal za VoIP ne može ostvarivati na 4 regionalna/nacionalna pristupna područna PoP-a, zajedno sa ADSL pristupom.

Kako smatramo da ne postoje tehnički niti drugi opravdani razlozi za takvo ograničenje (posebno kada se usporede potrebne brzine prijenosa/ograničenja za VoIP i IPTV), predlažemo da se omogući pristup za VoIP na IP razini priključivanjem na jedan od 4 regionalna/nacionalna PoP-a.

Time bi se bitno smanjili zahtjevi na uspostavljanje pristupnih kapaciteta prema mreži HT-a, što je bitno za početak rada alternativnih operatora koji ne bi koristili virtualni kanal za IPTV.

Obveza zadržavanja POTS/ISDN priključka

Vipnet je već tijekom analize tržišta komentirao daljnje zadržavanje pretplatničkog odnosa za POTS/ISDN priključak u domeni HT-a. Koristimo ovu priliku ponovno zatražiti da se u interesu krajnjeg korisnika omogući da alternativni operator davatelj usluge širokopojasnog pristupa na neki način preuzme na sebe plaćanje takvih naknada kako korisnik ne bi primao odvojene račune, pri čemu bi korisnik i dalje ostao u pretplatničkom odnosu sa HT-om.

Smatramo da je takav pristup opravdan i da bi se vrlo lako moglo urediti međusobne odnose između HT-a i davatelja usluge širokopojasnog pristupa, budući se za svaki pojedinačni pristup na razini krajnjeg korisnika podnosi poseban zahtjev, kako bi se za krajnjeg korisnika ostvarila takva pogodnost, odnosno mogućnost izbora da naknade za POTS/ISDN priključak prenese na davatelja usluge širokopojasnog pristupa.

Vipnet smatra da je u danim okolnostima, modalitet naplate u kojem korisnik prima dva odvojena računa, prepreka masovnijem pružanju usluga širokopojasnog pristupa od strane alternativnih operatora.

Jedna MAC adresa za VoIP uslugu, točka 3.6.1. Standardne ponude

U slučaju da je potrebno zamijeniti uređaj zbog otklona kvara, ako je dostupna samo jedna MAC adresa, operator mora čekati da HT 'otpusti' tu MAC adresu te će to produžiti vrijeme otklona kvara zbog čega će krajnji korisnik duže vremena biti bez usluge.

Sugeriramo da se odredi da se krajnjem korisniku dozvoli korištenje dvije MAC adrese za VoIP uslugu kako bi se osigurala dostupnost usluge.

Tromjesečna provjera stvarne količine prometa – korekcija cijena, točka 5.1 stavak (2)

Iz navedenog proizlazi da HT ima pravo svaka tri mjeseca mijenjati cijene pristupa, a to u potpunosti onemogućava operatora da prije odluke o ulasku na tržište i pružanja usluga izračuna isplativost takvog pothvata, čak ni na period od 6 mjeseci te smo mišljenja da je iz navedenog razloga ova odredba neprihvatljiva.

Iako možemo zaključiti je ovaj dio Standardne ponude povezan isključivo na trenutni model naplate kojeg je definirao HT, a koji je vezan za volumen prometa od 10GB, smatramo da bi isti tekst u svjetlu novog naplatnog modela kojeg je predviđela Agencija, trebalo brisati.

Otklanjanje smetnji izvan tehničke nadležnosti HT-a, članak 8.5 stavak (4)

U tekstu se navodi da je operator dužan naknaditi HT-u sve troškove koje je HT imao u slučaju smetnje koja nije bila u tehničkim parametrima za koje je nadležan HT, a operator je to mogao uvidjeti.

Iako je u cjeniku veleprodajnog širokopojasnog pristupa na temelju ADSL tehnologije već navedena stavka: Neosnovana prijava kvara uz cijenu od 400kn (koja usput rečeno nigdje nije definirana na što se odnosi), ista se u ovom odjeljku ne spominje.

Smatramo se u svakom slučaju može jedino raditi o neosnovanoj prijavi kvara, te da navedeni tekst nije prihvatljiv budući se ne referira na cjenik i iznos od 400kn za neosnovanu prijavu kvara.

Promotivne ponude HT-a

Vezano za uvođenje promotivnih marketinških akcija smatramo izrazito bitnim osigurati da se pogodnosti u promocijama koje nudi HT, zaista mogu prenijeti na operatora korisnika, tj. da ponude ne budu u obliku koji se ne može replicirati (na primjer, davanje poklona prilikom aktivacija i slično). Vipnet smatra da bi podrobnije trebalo regulirati uvjete i načine davanja promotivnih ponuda koje se tiču maloprodajnih usluga na kojima se temelji Standardna ponuda HT-a jer postoji opasnost da kroz promotivne akcije bude znatno narušena i konkurentnost alternativnog operatora, odnosno da se kroz promotivne akcije indirektno dogodi da realna maloprodajna cijena HT-a bude niža od veleprodajne cijene koja se nudi alternativnim operatorima.

U nadi da će ova javna rasprava rezultirati općenito prihvatljivim konačnim tekstom ove vrlo važne Odluke kao i cjelovite Standardne ponude, a po mogućnosti i razjašnjavanjem nekih otvorenih pitanja u interesu svih sudionika tržišta i korisnika usluga, stojimo vam na raspolaganju za daljnju komunikaciju, i pojašnjenja naših komentara.

VIPnet d.o.o.